

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านหัตถกรรมเครื่องเงิน แบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ช่างหัตถกรรมเครื่องเงินเชียงใหม่ ในเขตพื้นที่ บ้านนันทาราม ชุมชนระแงง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ช่างหัตถกรรมเครื่องเงินญี่ปุ่น ในเขตพื้นที่เกี้ยวโต คามากูระ ยามานากา วาจิมา และโอกินาวา
3. ร้านจำหน่ายเครื่องเงิน ในเขตอำเภอเมือง และ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
4. ร้านจำหน่ายเครื่องเงิน ในเมือง เขตพื้นที่เกี้ยวโต คามากูระ ยามานากา วาจิมา และโอกินาวา
5. หน่วยงานหัตถกรรมเครื่องเงิน ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 กระทรวงอุตสาหกรรม จังหวัดเชียงใหม่
6. ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องเงินญี่ปุ่น ประจำเมืองเกี้ยวโต
7. กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง และการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งแบ่งออกเป็น

1. ช่างฝีมือหัตถกรรมเครื่องเงินรุ่นแรกของเชียงใหม่ และญี่ปุ่น
2. ช่างฝีมือหัตถกรรมเครื่องเงินรุ่นปัจจุบันของเชียงใหม่ และญี่ปุ่น
3. เจ้าของกิจการร้านค้าเครื่องเงินในเชียงใหม่ และญี่ปุ่น
4. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในเรื่องหัตถกรรมเครื่องเงิน ได้แก่
  - 4.1 หน่วยงานหัตถกรรมเครื่องเงิน ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 กระทรวงอุตสาหกรรม จังหวัดเชียงใหม่ และญี่ปุ่น
  - 4.2 เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการส่งออกจังหวัดเชียงใหม่

4.3 ศูนย์ฯ และ/หรือ สมาคม ฝึกอบรมหัตถกรรมเครื่องเงินของเชียงใหม่ และ ญี่ปุ่น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเพื่อเป็น
แนวทางในการสัมภาษณ์

1. สัมภาษณ์ช่างฝีมือหัตถกรรมเครื่องเงินเชียงใหม่ และญี่ปุ่น
2. สัมภาษณ์เจ้าของกิจการร้านค้าเครื่องเงินเชียงใหม่ และญี่ปุ่น
3. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบฝ่ายงานหัตถกรรมเครื่องเงินเชียงใหม่ และญี่ปุ่น

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถแบ่งได้เป็น

1. รวบรวมเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร หังของไทยและญี่ปุ่น
โดยเฉพาะเอกสารจากหน่วยงานของญี่ปุ่นที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการศึกษาเรื่องหัตถกรรมเครื่อง
เงิน และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเภทหัตถกรรมของชาติที่ประจำตามเมืองต่างๆ ของประเทศ
ญี่ปุ่น
2. เอกสารประเภทงานเขียนและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหัตถกรรมเครื่องเงิน
ของประเทศที่อื่นในอาณาบริเวณใกล้เคียงกับไทย และญี่ปุ่น เช่น ประเทศพม่า และสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน เป็นต้น
3. ศึกษาเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และงานสำรวจสถานที่แหล่งผลิตเครื่องเงินที่ญี่ปุ่น
ดังมี เกียวโต คามาคุระ วาจิมา โอกินาวา และคานาซาวา เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และ
สำรวจสถานที่แหล่งผลิตเครื่องเงินในเชียงใหม่ดังมี บ้านนันทาราม(บ้านเงิน) สันกำแพง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ และจากการ
สัมภาษณ์ในสถานที่แหล่งผลิตเครื่องเงินทั้งของไทยและญี่ปุ่นมากำหนดประเด็นคำถาม โดย
ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

- 1) ศึกษาคุณลักษณะ/ภูมิปัญญาของเครื่องเข็บหมู่บ้านนันทาราม ในประเด็น
    - 1.1 ลักษณะรูปแบบ
    - 1.2 วิธีการทำ กระบวนการผลิต
    - 1.3 วัตถุดิบที่ใช้
    - 1.4 เครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้
    - 1.5 ชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต
  - 2) ศึกษาคุณลักษณะของเครื่องเข็บญี่ปุ่น ในประเด็น
    - 2.1 ลักษณะรูปแบบ
    - 2.2 วิธีการทำ
    - 2.3 วัตถุดิบที่ใช้
    - 2.4 เครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้
    - 2.5 ชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต
  - 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการผลิต และการจำหน่ายเครื่องเข็บ
  - 4) วิเคราะห์เปรียบเทียบ กระบวนการผลิตและการจำหน่ายเครื่องเข็บเชียงใหม่ กับ เครื่องเข็บญี่ปุ่น
  - 5) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาเครื่องเข็บเชียงใหม่สู่การเป็นสินค้า OTOP
5. เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์
6. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ แล้วนำมาเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)
7. เรียบเรียง และนำเสนอเป็นรายงานการวิจัย